

2018, 3(1), 60-74

Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu
Öğrencilerinin Narsisizm Düzeylerinin İncelenmesi

Investigation of Narcissistic Levels of Students at Vocational School of Health

Yüksel DEMİREL

Başkent Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Ankara, Türkiye

Özet

Amaç: Bu çalışma, Ankara'da bir vakıf üniversitesinin Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin narsisizm düzeylerini belirlemeye yönelik olarak gerçekleştirilmiştir.

Gereç ve Yöntem: Çalışmanın evreni, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören 446 öğrenciden oluşmaktadır. Veriler, 7 Aralık 2015 - 25 Aralık 2015 tarihleri arasında toplanmış, gönüllü olarak araştırmaya katılmayı kabul eden 444 öğrenciyle çalışma yürütülmüştür. Araştırmada Narsistik Kişilik Envanteri ve öğrencilerin demografik özelliklerini belirlemeye yönelik bir soru formu kullanılmıştır. Çalışma sonucu elde edilen veriler, SPSS 17.0 paket programı kullanılarak değerlendirilmiş; verilerin analizinde frekans tabloları, güvenilirlik analizi, bağımsız örneklem t testi, tek yönlü varyans analizi ve Tukey testi kullanılmıştır. Program türü gibi, ikiden fazla düzeyli grupların ölçeklerden alınan puan ortalamasının karşılaştırılmasında, tek yönlü ANOVA testi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma bulgularına göre, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören öğrencilerin narsistik düzeyleri, genel olarak yüksek bulunmuştur. Betimleyici istatistikler tablosu incelendiğinde, en yüksek narsistik puanına sahip olan programların, sırasıyla, İlk ve Acil Yardım, Fizyoterapi, Ameliyathane Hizmetleri, Diyaliz, Anestezi, Tıbbi Görüntüleme Teknikleri, Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik ve Patoloji Laboratuvar Teknikleri Programları olduğu görülmüştür.

Araştırmada, katılımcıların cinsiyetleri ile narsisizm düzeyleri arasında anlamlı ilişkiye rastlanmamıştır. Araştırma sonucunda, *üstünlük*, *teşhircilik* ve *kendine yeterlilik* boyutlarına ilişkin puan ortalamalarının, program türüne göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Ayrıca araştırmada, ikinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin toplam narsisizm puanları, birinci sınıf öğrencilerinin toplam narsisizm puanlarından yüksek bulunmuştur.

Sonuç: Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu 2. sınıf öğrencilerinin ve bazı program öğrencilerinin narsistik düzeyi, yüksek bulunmuştur. Sağlık hizmetleri, empati becerisinin yüksek düzeyde olması gereken bir alandır. Narsisizm özelliği gösteren bireyler ise, özellikle empati yapamamaları nedeniyle, iletişimde aksamalara sebep olmaktadır. Yapılan çalışmanın, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinde, narsistik eğilimlerine yönelik farkındalık yaratılmasına ve bu kapsamda öğrenim hayatları süresince kendilerine verilecek eğitimlerle, iş yaşamında ortaya çıkması olası sorunların önlenmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Narsisizm, narsistik kişilik, öğrenci, sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu

Abstract

Objective: The purpose of this study is to examine the level of narcissism of students of a private University in Ankara, based on their gender, grade and program.

Material and Methods: The research population consists of 446 students attending the Vocational School of Health. Data were collected between December 7, 2015 and December 25, 2015 and the study was conducted with 444 students who volunteered to participate in the research. In the study, Narcissistic Personality Inventory and a question form to obtain demographic characteristics of subjects were used. The survey data obtained at the end of the study were evaluated using the SPSS 17.0 package program. In addition to the descriptive statistical calculations, the frequency tables, reliability analysis, independent sample t test, one way ANOVA, and Tukey tests were used whenever required.

Results: Analysis results indicate that the narcissistic levels of Vocational School of Health students are in general high. Based on descriptive statistics results, the programs from the highest to the lowest narcissistic points are as follows: Emergency and First Aid, Physical Therapy, Operating Room Services, Dialysis, Anesthesia, Medical Imaging Techniques, Medical Documentation and Secretarial, and Pathology Laboratory Programs.

The study shows that there is no significant relationship between narcissism levels and gender. There are significant differences among students of different programs with regard to *superiority*, *exhibitionism* and *self-sufficiency* levels. In addition, total narcissism scores change depending the grades of the students.

Conclusion: The level of narcissism of the second-year students and some program students in Health Services Vocational School are found to be high. Narcissists cause disruption in in-group communication

because of their inability to empathize. The field of healthcare is a field that requires a high level of practice of empathy. We think that the study will contribute to increase the awareness of students of Vocational School of Health about their narcissistic tendencies and prevent the potential problems they may face in their business life through education regarding narcissism.

Keywords: Narcissism, narcissistic personality, student, vocational school of health

© 2018 Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi. Tüm Hakları Saklıdır.

---

1. Giriş

Narsisizm, genel olarak bireyin kendini beğenmesi, kendine hayran olması ve çevresindekilerle empati kuramaması olarak tanımlanır (Cihangiroğlu, 2012). Normal sınırlar içinde olan bir narsisizm, kişinin günlük uğraşlarından keyif almasını, başarılarıyla gurur duymasını, çevresiyle ve çevrenin beklentileriyle etkin bir şekilde başa çıkabileceğini hissetmesini ve eksiklerinden dolayı utanç ve öfke duygularını deneyimleyebilmesini sağlamaktadır (Rozenbalt, 2002). Bu açıdan bakıldığında normal düzeyde bir narsisizm, bir insanın hayatta kalması, çalışması ve sağlam bir kimliği devam ettirmesi için zorunludur (Kartopu, 2013).

Narsisizmde, bireyin kendini beğenmesinin çok abartılı hale gelmesi durumunda bir kişilik bozukluğu, biraz fazla olması halinde ise ilişkileri ve hayatı zorlaştıran bir kişilik tipi ortaya çıkar. Bu kendini beğenme spektrumunun en ucundaki *narsistik kişilik bozukluğu*, erken erişkinlik döneminde başlayan davranışlarda ve düşlemlerde (fantezilerde) ortaya çıkan büyüklük duyguları, empati yoksunluğu nedeniyle kendisini başkasının yerine koyamama ve başkalarının değerlendirmelerine aşırı duyarlılığı içerir (Göka & Beyazyüz, 2012).

Narsistik kişilik bozukluğu, kişinin kendisine yönelttiği yüksek derecede bir beğenin yanı sıra başkalarına karşı aşırı küçümseme, umursamazlık ve empati eksikliğiyle ortaya çıkan bir kişilik örüntüsüdür. Böyle bir kişilik örüntüsü, mesleki ve sosyal hayatta sorunlar ortaya çıkartmaktadır (Doğan, Uğurlu & Canat, 2007).

Narsistik kişilik bozukluğu, DSM-IV'te erken erişkinlik döneminde başlayan ve değişik şartlar altında ortaya çıkan, düşlemlerde ya da davranışlarda üstünlük duygusunun, beğenilme gereksiniminin ve empati yapamamanın sürekli bir örüntü halinde görülmesi olarak tanımlanmaktadır (Köroğlu & Bayraktar, 2007).

Günümüz rekabetçi yaşam koşulları içerisinde yaşam koşullarının giderek karmaşıklaşması, toplumsal çözümler ve bozulmalar, insanların birbirleriyle empati kurmamalarına, bireysel çıkarlarını ön planda tutarak üstünlük/güç elde etmek için başkalarına karşı acımasız ve bencilce davranmalarına yol açmaktadır. Kendilerini ön planda tutabilmek için becerilerini ve yeteneklerini oldukça abartan bu tarz çalışanların istihdam edildikleri kurumlarda, bazı kaçınılmaz sorunlar yaşanmaktadır (Samier & Atkins, 2010). Diğer yandan, narsistik kişilik, çalışanların tutum ve davranışlarını çeşitli faktörler sebebiyle olumlu veya olumsuz yönde etkilediği için, yönetilmesi zor bir kişilik özelliği olarak nitelendirilmektedir (Wesner, 2007).

Ergenlik dönemindeki bireylerle yapılmış olan araştırmalar, narsistik kişilik yapılanmasına sahip bireylerin, kendilerinin istemediği ve arzu etmediği yönde gelişim gösteren olaylar karşısında savunucu davranış içerisinde hareket ettiklerini göstermektedir. Bu insanlar, sözel ya da fiziksel olarak saldırgan davranış sergileme yolunu seçmekte de hiç çekinmemektedirler (Temel, 2008).

Çalışanların, iş yaşamında karşılaştıkları olayları farklı algılamaları, farklı çözüm yolları geliştirmeleri ve değişik tepkiler vermeleri sahip oldukları kişilik özellikleriyle ilişkilendirilmektedir (Çarıkçı, Kanten & Kanten, 2010). Bu bağlamda kişilik özellikleri, bireylerin olumlu veya olumsuz örgütsel davranış sergilemelerini ve örgütün performansını etkileyen bir gücü temsil etmektedir (Ishak, İsmail & Sulaiman 2013).

Narsistik kişilik yapılanmasına sahip bireylerin, sömürücülük, yetki alma ve şiddete karşı eğilimlerinden dolayı, bu kişiliklerle çalışılırken kurum içindeki kontrol mekanizmasının sağlıklı bir biçimde çalışması sağlanmalıdır (Timuroğlu & İşcan, 2008).

Yapılan literatür taramasında, sağlık çalışanlarının narsisizm düzeylerini belirlemeye yönelik çalışmaların sınırlı olması nedeniyle, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencileriyle yapılan bu çalışmanın, literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin mezuniyet öncesinde narsisizm düzeylerinin belirlenmesi ve ortaya çıkacak sonuçlar doğrultusunda da kendilerine gerekli eğitim programlarının sunulması yönünden öneriler getirilmesi amaçlanmıştır.

2. Gereç ve Yöntem

Araştırmanın Türü

Araştırma, Ankara'da bir vakıf üniversitesinin Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin narsisizm düzeylerini belirlemeye yönelik tanımlayıcı bir çalışmadır. Veriler, 7 Aralık 2015-25 Aralık 2015 tarihleri arasında toplanmıştır.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunun, Ameliyathane Hizmetleri, Anestezi, Diyaliz, Fizyoterapi, İlk ve Acil Yardım, Patoloji Laboratuvar Teknikleri, Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik, Tıbbi Görüntüleme Teknikleri programlarının 1. ve 2. Sınıflarında okuyan toplam 446 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem seçimine gidilmeyip araştırmaya katılmayı kabul eden 444 öğrenci çalışmaya dâhil edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada Öğrencilerin Tanımlayıcı Özelliklerini Belirleme Formu ve Narsistik Kişilik Envanteri kullanılmıştır.

Öğrencilerin Demografik Özelliklerini Belirleme Formu: Öğrencilerin cinsiyetini, öğrenim gördükleri programı ve öğrenim gördükleri sınıfı belirlemeye yönelik 3 sorudan oluşmuştur.

Narsistik Kişilik Envanteri: Öğrencilerin narsisizm düzeylerinin belirlenmesinde, Rose ve Anderson tarafından geliştirilen ve Atay (2009) tarafından Türkçe'ye standardize edilip iç güvenirlik ve yapı geçerliği test edilen, Narsistik Kişilik Envanteri (Narcissistic Personality Inventory- NPI-16) kullanılmıştır. Narsistik Kişilik Envanteri'nin İngilizce formunda olduğu gibi, Türkçeleştirilen 16 soruluk formundaki sorular, *teşhircilik, üstünlük, otorite, hak iddia etme, kendine yeterlilik ve sömürücülük* olmak üzere 6 faktöre dağılmaktadır (Atay, 2010). Narsisizm envanterinden alınabilecek puanlar her faktör için; otorite boyutu 0-2, teşhircilik boyutu 0-3, sömürücülük boyutu 0-3, hak iddia etme boyutu 0-2, kendine yeterlilik boyutu 0-3, üstünlük boyutu 0-3 olmak üzere toplam 0-16 (toplam narsisizm) arasındadır. Puan yükseldikçe narsisizm düzeyi de yükselmektedir (Tazegül, 2012).

Veri Toplama Süreci

Öğrencilere öncelikle araştırmanın amacı açıklanmıştır. Araştırmaya katılmayı kabul eden öğrencilere sınıf ortamında araştırmacı tarafından yönerge okunmuş, soru formları dağıtılmış ve soruları bireysel doldurmaları gerektiği açıklanmıştır. Formların doldurulması, ortalama 20 dakika sürmüştür ve araştırmacı tarafından formlar geri toplanmıştır.

Araştırmanın Etik ve İzin Alma Süreci

Araştırma için üniversitenin Sosyal ve Beşeri Bilimler ve Sanat Araştırma Kurulu'ndan gerekli izin alınmıştır. Araştırmada gönüllülük ilkesi ön planda tutulmuş ve öğrencilere gerekli açıklamalar yapılarak, *bilgilendirilmiş onam koşulu*, etik ilke olarak yerine getirilmiştir.

Verilerin Değerlendirilmesi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS 17.0 paket programına aktarılmış ve İstatistik analizinde, frekans tabloları, güvenilirlik analizi, bağımsız örneklem t testi, tek yönlü varyans analizi ve Tukey testi kullanılmıştır.

Cinsiyet gibi iki düzeyli (kadın-erkek) grupların, ölçeklerden alınan puan ortalaması bakımından karşılaştırılmasında, bağımlı örnek t testi kullanılmıştır. Anlamlılık değeri 0,05'ten küçük olan karşılaştırmalarda, farkın anlamlı olduğu yorumu yapılmıştır. Program türü gibi ikiden fazla düzeyli grupların, ölçeklerden alınan puan ortalaması bakımından karşılaştırılmasında tek yönlü ANOVA testi kullanılmıştır. ANOVA testine ilişkin anlamlılık değerinin 0,05'ten küçük bulunması durumunda ($p < 0,05$), gruplar arası farkın anlamlı olduğu kabul edilmiştir. Söz konusu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla, Tukey testi ile tüm gruplar ikiyeşerli olarak karşılaştırılmış ve aralarında farklılık bulunan gruplar belirtilmiştir.

3. Bulgular

Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin narsisizm düzeylerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada, katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bilgi, Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin demografik özellikleri

	Frekans	%
Cinsiyet		
Kadın	305	68,7
Erkek	139	31,3
Öğrenim görülen program		
Ameliyathane Hizmetleri	63	14,2
Anestezi	59	13,3
Diyaliz	74	16,7
İlk ve Acil Yardım	53	11,9
Fizyoterapi	59	13,3
Patoloji Laboratuvar Teknikleri	44	9,9
Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik	40	9,0
Tıbbi Görüntüleme Teknikleri	52	11,7
Sınıf		
1.sınıf	215	48,4
2.sınıf	229	51,6

Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin cinsiyetlerine göre narsistik kişilik boyutları, Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre narsistik kişilik boyutları

	Cinsiyet	N	Ort.	SS	t	p
Üstünlük	Kadın	305	2,59	0,63	-1,508	0,133
	Erkek	139	2,68	0,51		
Teşhircilik	Kadın	305	2,61	0,62	0,666	0,506
	Erkek	139	2,57	0,59		
Otorite	Kadın	305	1,78	0,70	0,298	0,766
	Erkek	139	1,76	0,46		
Sömürücülük	Kadın	305	2,65	0,63	1,370	0,171
	Erkek	139	2,56	0,64		
Hak iddia etme	Kadın	305	1,73	0,49	-1,165	0,245
	Erkek	139	1,79	0,45		
Kendine yeterlilik	Kadın	305	2,67	0,57	0,729	0,467
	Erkek	139	2,63	0,63		
Toplam narsizm	Kadın	305	14,05	1,61	0,492	0,623
	Erkek	139	13,97	1,35		

Öğrencilerin narsistik kişilik boyutlarına ilişkin puanları, cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$).

Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin buldukları program türüne göre narsistik kişilik boyutları, Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin öğrenim gördükleri programa göre narsistik kişilik boyutları

Program Türü	N	Ort.	SS	F	p	Fark (Tukey)
Üstünlük				4,842	0,000	6-1,2,3,4,5,8
Ameliyathane Hizmetleri	63	2,78	0,46			
Anestezi	59	2,66	0,71			
Diyaliz	74	2,68	0,53			
İlk ve Acil Yardım	59	2,63	0,52			
Fizyoterapi	53	2,76	0,43			
Patoloji Laboratuvar Teknikleri	44	2,25	0,89			
Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik	40	2,38	0,54			
Tıbbi Görüntüleme Teknikleri	52	2,65	0,52			
Total	444	2,62	0,60			
Teşhircilik				2,325	0,024	7-1,3
Ameliyathane Hizmetleri	63	2,73	0,54			
Anestezi	59	2,64	0,71			
Diyaliz	74	2,69	0,49			
İlk ve acil yardım	59	2,64	0,52			
Fizyoterapi	53	2,54	0,72			
Patoloji Laboratuvar Teknikleri	44	2,52	0,63			
Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik	40	2,30	0,65			
Tıbbi Görüntüleme Teknikleri	52	2,58	0,61			
Total	444	2,60	0,61			
Otorite				1,358	0,222	-
Ameliyathane Hizmetleri	63	1,76	0,47			
Anestezi	59	1,78	0,42			
Diyaliz	74	1,77	0,45			
İlk ve acil yardım	59	1,98	1,25			
Fizyoterapi	53	1,80	0,45			
Patoloji Laboratuvar Teknikleri	44	1,70	0,55			
Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik	40	1,63	0,54			

	Tıbbi Görüntüleme Teknikleri	52	1,73	0,45			
	Total	444	1,78	0,63			
Sömürücülük					1,724	0,101	-
	Ameliyathane Hizmetleri	63	2,60	0,58			
	Anestezi	59	2,54	0,62			
	Diyaliz	74	2,64	0,65			
	İlk ve acil yardım	59	2,81	0,39			
	Fizyoterapi	53	2,52	0,64			
	Patoloji Laboratuvar Teknikleri	44	2,45	1,00			
	Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik	40	2,73	0,55			
	Tıbbi Görüntüleme Teknikleri	52	2,63	0,53			
	Total	444	2,62	0,64			
Hak İddia Etme					1,300	0,249	-
	Ameliyathane Hizmetleri	63	1,75	0,44			
	Anestezi	59	1,74	0,50			
	Diyaliz	74	1,79	0,41			
	İlk ve acil yardım	59	1,75	0,51			
	Fizyoterapi	53	1,89	0,32			
	Patoloji Laboratuvar Teknikleri	44	1,64	0,57			
	Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik	40	1,68	0,53			
	Tıbbi Görüntüleme Teknikleri	52	1,71	0,50			
	Total	444	1,75	0,47			
Kendine yeterlilik					2,443	0,018	4-6
	Ameliyathane Hizmetleri	63	2,59	0,56			
	Anestezi	59	2,63	0,64			
	Diyaliz	74	2,70	0,52			
	İlk ve Acil Yardım	59	2,85	0,45			
	Fizyoterapi	53	2,78	0,46			
	Patoloji Laboratuvar Teknikleri	44	2,45	0,76			
	Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik	40	2,55	0,64			
	Tıbbi Görüntüleme Teknikleri	52	2,63	0,63			
	Total	444	2,66	0,59			
Toplam narsizm					8,032	0,000	6-7-1,2,3,4,5
	Ameliyathane Hizmetleri	63	14,21	1,15			
	Anestezi	59	13,98	1,65			
	Diyaliz	74	14,18	1,37			
	İlk ve Acil Yardım	59	14,81	1,63			

Fizyoterapi	53	14,35	1,26
Patoloji Laboratuvar Teknikleri	44	13,07	2,30
Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik	40	13,13	1,04
Tıbbi Görüntüleme Teknikleri	52	13,96	0,91
Total	444	14,03	1,53

Tablo 3 incelendiğinde; öğrencilerin Narsistik Kişilik Envanteri *üstünlük*, *teşhircilik* ve *kendine yeterlilik* boyutlarına ilişkin puan ortalamalarının, program türüne göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($p < 0,05$).

Üstünlük boyutu açısından program türleri arasında yapılan karşılaştırmaya göre, Patoloji Laboratuvar Teknikleri Programı öğrencilerinin *üstünlük* boyutu puan ortalamalarının, sırasıyla, Ameliyathane Hizmetleri Programı, Anestezi Programı, Diyaliz Programı, İlk ve Acil Yardım Programı, Fizyoterapi Programı ve Tıbbi Görüntüleme Teknikleri Programı öğrencilerinden anlamlı derecede düşük olduğu görülmüştür ($p < 0,05$).

Teşhircilik boyutu açısından program türleri arasında yapılan karşılaştırmaya göre, Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Programı öğrencilerinin *teşhircilik* boyutu puan ortalamalarının, Ameliyathane Hizmetleri Programı ve Diyaliz Programı öğrencilerinden anlamlı düzeyde düşük olduğu belirlenmiştir ($p < 0,05$). Ameliyathane Hizmetleri Programı öğrencilerinin *üstünlük* ve *teşhircilik* puan ortalamasının ise, diğer program öğrencilerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Kendine yeterlilik boyutu açısından program türleri arasında yapılan karşılaştırmaya göre, *kendine yeterlilik* boyutuna ilişkin İlk ve Acil Yardım programı öğrencilerinin puan ortalamaları, diğer programlara göre anlamlı derecede yüksek bulunurken, Patoloji Laboratuvar Programı öğrencilerinin puan ortalamaları diğer program öğrencilerine göre anlamlı derecede düşük bulunmuştur ($p < 0,05$).

Öğrencilerin Narsistik Kişilik Envanteri toplam puanları program türlerine göre karşılaştırıldığında; Patoloji Laboratuvar Teknikleri Programı öğrencileri ile Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Programı öğrencilerinin puan ortalamaları, diğer program öğrencilerine göre anlamlı derecede düşük bulunmuştur ($p < 0,05$). İlk ve Acil Yardım Programı öğrencilerinin toplam narsisizm puanlarının ise, diğer programlardan daha yüksek olduğu görülmüştür.

Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin okudukları sınıfa göre narsistik kişilik boyutları, Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıflara göre narsistik kişilik boyutları

	Sınıf	N	Ort.	SS	t	p
Üstünlük	1.sınıf	215	2,58	0,62	-1,481	0,139
	2.sınıf	229	2,66	0,57		
Teşhircilik	1.sınıf	215	2,57	0,60	-0,928	0,354
	2.sınıf	229	2,63	0,63		
Otorite	1.sınıf	215	1,75	0,80	-0,757	0,449
	2.sınıf	229	1,80	0,42		
Sömürücülük	1.sınıf	215	2,60	0,62	-0,726	0,468
	2.sınıf	229	2,64	0,65		
Hak iddia etme	1.sınıf	215	1,73	0,51	-0,973	0,331
	2.sınıf	229	1,77	0,44		
Kendine yeterlilik	1.sınıf	215	2,64	0,58	-0,577	0,564
	2.sınıf	229	2,67	0,59		
Toplam narsizm	1.sınıf	215	13,88	1,53	-2,033	0,043
	2.sınıf	229	14,17	1,53		

Öğrencilerin Narsistik Kişilik Envanteri toplam puanları karşılaştırıldığında; 2. sınıf öğrencilerinin toplam narsizm düzeylerinin, 1. sınıf öğrencilerine göre daha yüksek olduğu ve farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur ($p < 0,05$).

4. Tartışma

Narsistik kişilik özellikleri, günümüz toplumunda giderek yaygınlaşmakta ve kendini beğenen, kibirli, kendinin özel olduğunu düşünen ve çevresindeki diğer insanların duygu ve düşüncelerini dikkate almayan kişilerin sayısı, iş hayatında giderek artmaktadır. Bu durum, kültürel ve sosyal değişimler sebebiyle çağımızın bir sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır (MacDonald, 2014: 146).

Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin narsisizm düzeylerinin incelendiği bu çalışmada, cinsiyet ile narsisizm düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiye rastlanmamıştır. Benzer şekilde, Altun'un yaptığı çalışmada da, üniversite öğrencilerinin cinsiyet ve narsistlik algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki belirlenmemiştir (Altun, 2015).

Araştırma sonucunda, *üstünlük*, *teşhircilik* ve *kendine yeterlilik* boyutlarına ilişkin puan ortalamalarının, program türüne göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Ameliyathane Hizmetleri Programı öğrencilerinin üstünlük ve teşhircilik puan ortalamaları, diğer program öğrencilerine göre daha yüksektir. İlk ve Acil Yardım Programı öğrencilerinin kendine yeterlilik puan ortalamaları da, diğer program öğrencilerine göre daha

yüksek bulunmuştur. Toplam narsisizm puanlarına göre, İlk ve Acil Yardım Programı öğrencilerinin toplam narsisizm puanlarının diğer programlardan daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara göre, hastaların sağlıklarıyla ilgili doğrudan iletişimde olan program öğrencilerinin, hastalarla dolaylı biçimde ilgili olan Patoloji Laboratuvar Teknikleri programı ile Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Programı öğrencilerine oranla daha fazla narsistik özelliklere sahip oldukları düşünülebilir. Yaman ve arkadaşlarının yaptığı araştırmada, öğrencilerin mutluluk ve huzurla ilgili anılar, kendini mutlu hissetme ile çocukluk narsisizmi arasında anlamlı yönde ters ilişki saptanmıştır. Eğitim Fakültesi öğrencilerinin, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu ve Sağlık Yüksekokulu öğrencilerine oranla çocukluk narsisizmi algı düzeyleri yüksek, mutluluk/huzur anılarını hatırlama düzeyleri ise daha düşük bulunmuştur (Yaman, Danacı & Eran, 2015). Araştırmada toplam narsizm puanları sınıfa göre farklılık göstermektedir. 2. sınıf öğrencilerinin narsistik özelliklerinin, 1. sınıf öğrencilerine oranla, daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Bu sonuç, Cihangiroğlu ve arkadaşları tarafından Hemşirelik Yüksekokulu öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmanın sonuçlarıyla uyumlu görünmektedir. Araştırmada, sınıflara göre öğrencilerin narsistik kişilik puanları arasında, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Buna göre; 1. sınıf öğrencilerinin narsistik kişilik puanları, diğer sınıflardan daha düşük çıkarken; narsistik kişilik puanları en yüksek düzeyde 2. sınıf öğrencilerinde görülmüştür (Cihangiroğlu & Cankul, 2011).

Araştırma sonuçlarına göre, İlk ve Acil Yardım Programı öğrencilerinin narsisizm düzeylerinin diğer programlarda okuyan öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum; İlk ve Acil Yardım Programı öğrencilerinin, Ambulans ve ilk müdahale birimlerinde görev yapmaları ve hasta ile yakınları tarafından çoğunlukla da "hekim" olarak algılanmaları nedeniyle kendilerine gösterilen ilgi, saygı, önemseme davranışlarının, kendilerini olduklarından daha farklı biçimde algılamalarına yol açtığı düşünülebilir. Yaşları itibariyle (19-21) oldukça genç olmaları nedeniyle, henüz mesleği icra etmeden gördükleri ilginin meslekleri süresince daha da artarak süreceğine inanmaları da, onların diğer program öğrencilerine göre daha fazla narsistik eğilimler göstermelerine sebebiyet vermiş olabilir.

Toplam narsisizm puanlarına bakıldığında, ikinci sınıf öğrencilerinin toplam puanı birinci sınıf öğrencilerden daha yüksek bulunmuştur. Bu sonuç, ikinci sınıf öğrencilerinin kendilerini alanda daha yetkin hissetmeleri, mesleğe daha fazla yakın olduklarını düşünmeleri ile ilgili olabilir.

Sağlık alanındaki öğrencilerden, kendine güvenmeleri ve atılgan kişilik özelliğine sahip olmaları istenen bir durumdur. Bununla birlikte öğrenciler, istenilen bu özelliklere sahip olmada ve kendilerini doğru bir

şekilde ifade etmekte zorlanabilirler. Bu durum öğrencilerin yanlış anlaşılmasına neden olabileceği gibi, narsist olarak algılanmalarına da yol açabilir. Öğrencilerin narsistik yaklaşımlarının iletişim sorunlarına yol açabileceğinin farkında olması, bu nedenle önem taşımaktadır.

5. Sonuç

Sağlık hizmetleri, insan ilişkilerinin en yoğun yaşandığı ve iletişim becerilerinin üst seviyelerde olması gereken bir alandır. Sağlık çalışanlarının hasta ve yakınları ile iyi iletişim kurabilmelerinin yanında, sağlık ekibinin de birbirleriyle sağlıklı iletişim kurabilmeleri hayati önemdedir. İletişim sorunları yalnızca hizmet kalitesini düşürmez, yaşamsal hatalara da yol açar. Bu nedenlerle, sağlık çalışanlarının narsisizm düzeylerinin belirlenerek gerekli çalışmaların önceden planlanmasının büyük önem taşıdığı düşünülmektedir. Çalışma sonucu dikkate alındığında, narsistik kişilik özelliklerinin bir noktaya kadar kabul edilebilir olduğu; ancak patolojik boyuta ulaştığında, kişilerarası iletişim ve sağlık hizmetleri üzerine olumsuz etkiler oluşturabileceği konusunda öğrencilerde farkındalık oluşturacak şekilde iletişim derslerinde düzenlemeler yapılması önerilebilir.

Kaynaklar

- Altun, R. (2015). Üniversite Öğrencilerinde Dindarlık ve Narsisizm İlişkisi (Sinop Örneği), Yayınlanmış Doktora Tezi: Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Atay, S. (2010) Çalışan Narsist, 1. Baskı, Namar Yayınları: İstanbul.
- Çarıkçı, İ., Kanten, S. & Kanten, P. (2010). Kişilik, Duygusal Zeka ve Örgütsel Vatandaşlık Davranışları Arasındaki İlişkileri Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma. *S.D.Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(11), 41-65.
- Cihangiroğlu N, Cankul Hİ. Narsistik kişilik özellikleri kurumsal bağlılığı etkilemekte midir? Sarajevo: 9th. International Conference on Knowledge, Economy & Management Proceedings; 2011. p. 2884-2893.
- Cihangiroğlu, N. (2012). Narsistik kişilik ile kurumsal bağlılık arasında bir ilişki var mıdır? *Türk Silahlı Kuvvetleri Koruyucu Hekimlik Bülteni*, 11(2),119-126.
- Doğan, S., Uğurlu, M. & Canat, S. (2007). Narsistik kişilik bozukluğu. *Dahili Tıp Bilimleri Psikiyatri Dergisi*, 3(12), 53-60.
- Göka, E. & Beyazyüz, M. (2012). Geçimsizler. Timaş Yayınları: İstanbul.
- Ishak, I.C., İsmail, A. & Sulaiman, M. (2013). The Effects of Personality Traits on Organizational Citizenship Behaviour In Malaysian Marine Companies”, 3rd International Conference on Management.
- Kartopu, S. (2013). Narsisizmin dindarlık eğilimleriyle ilişkisi: Gümüşhane üniversitesi örneği. *International Journal of Social Science*, 6 (6), 625-645.
- Koroğlu, E. & Bayraktar, S. (2007). Kişilik Bozuklukları. 1. Baskı, HYB Basım Yayın: Ankara.
- Macdonald, P. (2014). Narcissism in the modern World. *Psychodynamic Practice: Individuals, Groups and Organisations*, 20(2), 144-153.
- Rozenblatt, S. (2002). In Defence of Self: The relationship of Self- Esteem and Narcissim to Aggressive Behavior Long Island University, Psychology, Yayınlanmış Doktora Tezi, USA.
- Samier, E.A. & Atkins, T. (2010). Preventing and combating administrative Narcissism Implications for professional programmes. *Journal of Educational Administration*, 48(5), 579-594.
- Tazegül, Ü. (2012). Bireysel sportlardaki sporcuların narsisizm düzeylerinin sosyo demografik özelliklerine göre karşılaştırılması 2ND International Social Sciences in Physical Education and Sport Congress, May 31-June 2, Ankara /Turkey.

- Temel, D. (2008) The Role Of Perceived Social Problem Solving, Narcissism, Self esteem And Gender In Predicting Aggressive Behaviors Of High School Students. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Ortadoğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Timuroğlu, K. & İşcan, F. (2008). İşyerinde Narsisizm ve İş Tatmini, *İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*. 22(2), 164-239.
- Wesner, B.S. (2007). Responding to the Workplace Narcissist. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Master of Arts, Indiana University.
- Yaman, E., Danacı, M. Ö. & Eran, N. (2015). Çocuk Narsisizmi İle Çocukluk Dönemi Mutluluk/Huzur Anıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, *Psikolojik Danışma ve Eğitim Dergisi*. 1(2). 12-21.